

ცოლი საკუთარს ექიმით წავიდა ავთიმყოფთან.

მელით კადევ ამბავს, რომელსაც დროზე შევატყობინებთ ჩვენ მკითხველებს.

ამ ჟამად მბილისში იბეჭდება შემდეგი ქართული წიგნები: 1) სამღვთაო ისტორია, მეორე ნაწილი, მღ. ლ. ტურჩიყისა; 2) ჩახრუხადის ლექსები; 3) მამულის საერთო მფლობელობაზე—ანტონ შურცელისა; 4) ქართული კალენდარი და რამდენიმეც სხვა-და-სხვა უხეროა წერილი წიგნები.

ახალიცხიდან გვწერენ, რომ იქით წრეულს თევზეულობა ერთობ გაიფრთხილა: ახალი თევზი, მაგალითად, ამ ჟამად გირვანქა 5 კაპ. არისო. მალაქში კი 30 კაპ. და ხან 40 კაპეციც არის.

აწყვერიდან (ახალიცხის მაზრისა) გვწერენ, რომ ამ უკანასკნელს დროს ძაგასიაში ქრისტიანობის აღმადგინებელს საზოგადოებას იქაურა სკოლისთვის სახლი დაუთავებიათ, მასწავლებელიც მზათ არისო, მაგრამ საქმე იმაშიაო, რომ იქაურს მაჰმადიან ქართველებს ბავშვები არ შეჰყავთ სკოლაში, რადგანაც მოლოებს დაუშინებიათ, რომ თქვენ შეგლებს ქრისტიანობას ასწავლიან და ბოლოს სალდათათაც წაიყვანენო.

ახალიცხიდან ჩამოსულებმა გვიამბეს, რომ იქ ამ რამდენიმე ხნის წინეთ იქაურს კათოლიკებს სიყვინთო საქალებო სასწავლებელი დაუკეთნიათ და ამ სკოლის ნივთები, სტოლები

და სხვა წმ. მარინეს ეკლესიის მანლობლივ დღესაც კარში ჰყრია უბატრონოთაო.

ახალ-სენაკიდან გვწერენ: „პრა-ერთხელ გაუფონია „დროების“ მკითხველებს, თუ რა რიგ გაქვირებულ მდგომარეობაშია საბრალო ჩვენი მაზრა უქვირებით. ამ შემთხვევით ძლიერ ისარგებლეს უბრალო ფერწლებმა, რომლებიც ავთიმყოფებს უწერენ რეცეპტებს და მასში რალაც ნიშნებს უსმენ, რომელიც ნიშნავს, რომ ერთი წილი წამლის ფასისა აფთიკარმა ბ. ფერწალის შაუნახოს და თვის გასულ ანგარიშს მოსთხოვს. ჩვენი აპტიკარი, ბატ. მასკოვსკი უმისოთაც კარგ-ძალ ფულს ახდევინებს რეცეპტის მიმტანთ, ასე რომ ქუთაისთან შედარებით ორი წილი და ხან სამი მეტი მოდის. ღაზშირად მოხდება, რომ ბ. მასკოვსკი „გადაკრულში“ იქნება, მაშინ ცოლი ამხადებს წამლებს და ორი შაურის წამალში მანეთს და ხან მეტს ახდევინებს.

„იმედი გექნა, რევიზორი მოვა, და მერმე მინც ვეღარ გახდება ამ გვარ მოქმედებასაო, მაგრამ ჩვენი ლოდინი ჯერ არ შესრულდა.“

„დროების“ კომარასკონდენსია

ნუხა 4 სექტემბერს. ნუხი ერთ უკეთეს ქალაქთაგანი ყოფილა ოდესმე სილიდით და ვაჭრობითაც. ამის სიმდიდრეს გვიმტკიცებენ დიდრონი ქარვასლები, რომლებიც ადრევე კარგათ თურმე აჯილდოვდნენ პატრონებს, მაგრამ ეხლაკი იმდენს ვერა ჩივნიან, რომ ქერი მინც დაჰხურონ,

— მახლავარ, ბატონო ანგელოსო!...

— მაშ თქვენ ამბობთ—მჭუქუნნიან!...

ანგელოსმა გადაშალა თავის უშველებელი დავთარი და დაუწყო ფურცვლა.

— მჭუქუნნიან... ღაიძა ბოლოს მან ამოხენეთ, — მამაო მარტინ, ჩვენ გასაწმენდელში მჭუქუნნიანდამ სრულებით არც ერთი სული არ არის...

— შეულო იესო! წმიდაო ძალწულიო მარიაო! ღირსეულო იოსებო! არც არავინ აქ არის! ძლიერო ღმერთო! მაშ სად არიან!

— მჰ, მამაო მარტინ, სამოხენში იქნებიან. მანა სად გინდათ, რომ სხვაგან იყვნენ?

— მე ეს-არის სამოხენდამ მოვდივარ...

— იქიდან მოდიხართ! მერე?

— მერე და ისინი იქ არ არიან!... მჰ, ძალნო ზეცისანო!...

— მაშ რაღა გინდათ მამაო? მთ არც სამოხენში არიან და არც აქ, ამაო შუა ხომ იცით, აღარაფერი არსებობს, — მაშ ისინი აღბათ...

— შეულო იესო, ძეო ღვთისაო! მაი, ვაი, ვაი! მე არ შეიძლება! მაი

რომლის გამოც პატრონები აქცევენ და ჰყიდიან, ეგება ქვის ფასს მინც გამოვრჩეთო.

როგორც თითქმის ყოველი ბუნებით მდიდარი მხარე და ქალაქის მცხოვრებნი ისე ნიხელებიც განთქმული არიან საშინელის სიზარმაცით. სრულებით არასა ფიქრობს აქაური ხალხი, არც წარმატებაზე და არც განათლებაზე. მაგიერათ, ვისაც ერთი სამი მანეთი მინც ეშოვება, იყიდის საწვრილმანოს, დაჯდება ღუქანში და ამოქნარებს დილით საღამომდინ იმ იმედით, იქმნება უწინდელი ვაჭრობა მოგვიბრუნდესო; მაშამ მოტყუებულნი არიან...

რას აკეთებენ ხანი, ბეგები, იურისტები და მოლები რომ არ უწინამდებრებენ? პირველს ამათვანს შთამომავლობა კარგი აქვს, გვარდის პოლკოვნიკათ ითვლება, ხაზინდამ ეძლევა 3,000 მანეთი, მამულის შემოსავალიც ერთი—სამათ მეტი აქვს; იგირავეს საწყალ ბეგების მამულებს 2000—3000 მანეთიანს 150—200 მანეთად, ვადით, და ინარჩუნებს... მეორეები, რაკი ბედს უმტყუნებია, — (ბეგს ხომ მუშაობა არ შეუფენის) (!), დადიან ღუქანში და ლოთობენ. მესამეებისთვისაც არ ვიცი ბუნებას, თუ უფრო ჰქვას უმტყუნია, დადიან ქუჩებში და უმტყვენ. ხოლო რაც შეეხება მოლებს, როგორც ბუდეებს უმეტრებისას და ფანჯიკაბით სავსეთ, მასვე უქადაგებენ და უმოძღვრებენ. ნათქვამია: „კოკასა შიგან რაცა სდგა, იგივე წარმოსდინდებისო“.

საითაც ფებს გადასდგამ, ყველგან მჩიითია. შეგლა მჩიითთან სასწავლებელიც არის. მჩიითებს ბევრი უძრავი

ჩემი ბრალი! მაშ როგორღა უნდა შევიდე მე სამოხენში, თუ ჩემ სამრევლოდგან ერთიც არ დამხვდება!?

— მაგიერნეთ, საწყალო მამა მარტინ! რადგანაც თქვენ გსურთ, რომ თითონ დარწმუნდეთ ყველაფერში და თქვენი თვლით დაინახოთ, თუ კიდევ ძალ-გიძთ სირბილი, გაუყევით ამ ბილიკს.. მარცხნივ დაგხვდებათ ერთი დიდი ალიყაფის კარები... აი იქ გაიგებთ ყველაფერს... აბა, ჰა, ღმერთი შეგეწიოს!...

ღა ანგელოსმა მოხურა კარები.

მს იყო გრძელი ბილიკი, ერთიანათ მოფენილი ანთებული მუგუზულებით. როგორც მთერალი, ბარბაც-ბარბაციო, ყოველ ნაბიჯზედ ფარხილით მიქანობდი; ამოვიწუმე, როგორც თავი, ოფლი წურწურით ჩამოდიოდა, წყურვილი მალჩობდა... ღა, ღმერთმანი, რომ წმ. პეტრეს სანდლები არა, ფეხები დამეხრუკებოდა ერთიანათ.

საკმაოდ ვიფორხილე და ბოლოს შევამჩნიე მარცხნივ კარები, მაგრამ რა კარები — დიდი საშინელი ალიყაფის კარები, რომელიც ემსგავსებოდა გახურებულ ფურჩის პიოს... მჰ, ის რა სანახაობა იყო, ჩემო შეიღებო. აქ

მამულებიცა აქვსთ, რომლებიც დამაც შემოდისთ კარგი შემოსავლით...

ბევრი იტყვის: — სხვას ისინი სჯობენიანო, თუ შკოლები ჰქონიათ, მაგანედ უკეთესი რალა აქნებო! მიდევ ეს არის სამწუხარო, რომ ამ გვარ სკოლებში, ყოველის მხრით, როგორც ხნობით, ისე ხასიათით და გონებით, თუ არა რყენიან ბალებს, არაფერი სარგებლობა არა მოაქვს-რა. სკოლის შენობები მჩიითებთან ისეთი ცუდები, ბნელები და ბინძურათ შენახულები არიან, რომ კარგი პატრონი პარუტყვისაც კი არ შეაფარებს შიგ. ამასთანავე, რაც იმ შენობების მითომ შესანახად ფული მიხლით და ბალების სასწავლებლად აძლევს ხალხი, (თითო ბალებში მოლლას წელიწადში 15 მანეთს აძლევენ მარტო თათრულს სწავლაში, როდესაც სამოქალაქო სასწავლებელში 8 მანეთია, თათრულსაც ასწავლიან და რუსულსაც), ოთხი ან ხუთი სამოქალაქო სასწავლებელი გაიმართებოდა.

ნეტავე სამოქალაქო სასწავლებლის მოწაფეთ მინც თავს ანებებდნენ ეს მოლები!... სამოქალაქო სასწავლებლიდამაც იქ დიარებიან ბალები ყოველ სადილოთ უკან. იმ ბნელს ოთახებში სხდომის გამო, სტკიედებთ თალები და ამ თვალის ტკივილს სხვაც ადებენ; ამას გარდა სხვა ავთიმყოფობებიც ვრცელდება, მაგ. წითელა, ყვავილი და სხვ., რისგამოც თითო და ორ-ორი თვე იძულებულნი არიან დაკეტონ ხოლმე სასწავლებლები.

რაც შეეხება წრთენას, ღმერთმა ყველა დაიფაროს! მართ ცუდ-უბრალოზე ჩამოჰკიდებენ თავდა-ყირა ბალებს, როგორ დამარწმუნეს თვით თათრებმავე, და იმდენსა სცემენ შინ-

კი აღარ მკითხეს არც სახელი, არც გვარი; არავითარი დავთრები არ ჰქონდით აქ შემოღებული. აუარებელი გროვა ხალხისა შედის ამ განხურებულ ფურჩეში, შედის, ჩემო შეიღებო, ისე როგორც თქვენ კვირაობით შედიხართ ხოლმე მიკიტანხანებში...

მთელი ღვარად ჩამოდიოდა, თანაც სიცივით ვიკაკვადი, ცეცხამ გამიარა ტანში, თავზედ თმა ამებურძღლა. შეხრაკული: შეტრუსილი ხორცის სუნით აყროლებული იყო იქაურობა... სწორეთ იმის სუნის იღვა, როგორც ჩვენ მჭუქუნნიანში დგება, როცა ჩვენი ნალმანდი მლიგი ვირებს ჰვდას დაუწყებს და ფლოკებს უტრუსამს ხოლმე. სული მეგუბებოდა. შემადრწუნებელი, სულის გამქენჯნი ყვირილი, ტირილი, წყევა და ტანჯვის ხმა მოისმოდა ამ კარებიდამ.

— აბა! შემოდინხარ, თუ არა, ვი შენ? მეკითხება ერთი რქიანი ეშპაკი და თან მხხლეტს სადგახით.

— მე?... არა, მე არ შემოვალ. მე ღვთის მიმდევარი ვარ.

— ღვთის მიმდივარი ხაო, აქ რალა გინდა?

— მე მოველი... მჰ, ნულა გამხსენებთ იმას, ძლიეს ვსდგევირ ფეხებზედ... მე მოველი... შორიდამ მოვე-

დახლართულ-გადმოხლართულმა ვიწრო ბილიკმა მიმიყვანა ვერცხლის კარებთან.

რაკ! რაკ!..

— მინ არის მანდ? მამოსმა ჩახრჩობილი და შესაწყალი ხმა.

— მჭუქუნნიანის მოძღვარი.

— მჭუქ?..

— მჭუქუნნიანის.

— მჰ... შემოდით!

შეველი. მშვენიერი ანგელოსი, შავი ფრთებით, როგორც ზამთრის ღამე, ბრჭყინვლე, როგორც ზაფხულის დღე, ალმანის გასაღებით ქამარზედ, იჯდა და სწვრდა ვეგებრთელა დავთარში, რომელიც ბევრით უდიდესი იყო წმ. პეტრეს დავთარზედ.

— რაო, რა გნებაეთ? მკითხა ანგელოსმა.

— მშვენიერო ანგელოსო მეუფისა! მე მწადალა გამეგო—ნუ შემრისხავთ კი გახედულებისათვის—ხომ არა გყავთ აქ თქვენ ზანსაწმენდელში მჭუქუნნიანელები.

— მჭუქ?...

— მჭუქუნნიანელები, მჭუქუნნიანის მცხოვრებნი. მე იმათი მოძღვარი გახლავარ.

— მჰ... აბბატი მარტინ, თუ არ ესტლები?

დის ყავარჯნით, მინამ მე და შენ მეღსაც, ისე არა გავგებარ პედა- მივეშველებით, მკითხველო. აქედ- გან აღვილი წარმოსადგენია, რომ ამ გვარ მტარვალობით აღზდილი ბაღლი, ერთი ქიან კაკლისთვის მო- საკლავათ არ დაინდობს კაცს.

არც ამოდენა კაცის-მკვლელობა არის სადმე. იმათი ორუჯის დროს, ერთის თვის განმავლობაში, 24 მკვლელობა იყო მაზრაში.

აი ამ გვარ სკოლაში მინამ ორსა და სამ წელიწადს არ დაჰყოფს ბაღ- ლი, სამოქალაქო სასწავლებელში არ მისცემენ მოზობლები. როდესაც მოჰყავთ სამოქალაქო სასწავლებელ- ში, ბაღლი ისე უყურებს მასწავლე- ბელს, როგორც ბატონი მგელს. ოქვენ წარმოიდგინეთ, მასწავლებლის მდგომარეობა! რომდენი ღონის-ძიება უნდა იხმაროს, რომ გონებაში მოი- ყვანოს ამ გვარი ბაღლი. მე რომ მთავრობისა ვიყო, თუ თითონ ხალხს არ ესმის, თუ რა შედეგი მოაქვს ამ გვარ მტარვალობის ქვეშ აღზდას, რომლის ნაყოფსაც თვით მთავრობავე ჰხედავს, აღუქრძალავდი ამ გვარ სკოლებს და რიგაინ თათ- რულ სკოლებს გავმართავდი.

რაიცა შეგებება აქაურს სომხებს, არც ესენი ჩამორჩებიან უკან თათ- რებს. რომელ ქუჩაშიაც კი ან გამოგ- დებული სკოლიდგან შეგირდი ცხოვ- რობს, ან მკითხავი, ან მოლაპარაკე დედა-კაცი, ყველას სკოლა აქვს გახსნილი. მათი სწავლის შედეგსაც ყველა მკითხველი მიხედავს. ამა- ს გარდა ამათა აქვთ აქ ესრედ წოდ- ბული სასულიერო სასწავლებელია, რომელზედაც ჰხარჯვენ არა ნაკლებ 600-700 მანეთისას. მინა ჰყავთ მე- რე მასწავლებლად? ტირაკუ, რო-

ლი... მინა გავიგო თქვენგან... იქ- ნება... იქნება ვინმე შემთხვევით... იყვეს აქ მჭუქჭუნინადამ?...

— აი, ეშმაკმა წაგიღოს! თავს იკა- ტუნებს და ვითომ არ იცი, რომ მთე- ლი შენი მჭუქჭუნინი აქ ბრძანდება! აქ მო, შე ყვაფო, შეხედე თუ რა- გორ პატივში გეყავს ჩვენ შენი უბი- წო მჭუქჭუნინანელები!... და მე დავი- ნახე შიგ შუა აღში: ახმახი ძოკ- ბალინი, — იმას ყველა იცნობდით, ძმანო, ძოკ-ბალინი, რომელსაც ხში- რათ უყვარდა ხოლმე „ჩალევა“ და დატანჯული ჰყავდა. საწყალი მეუღ- ლე.

დავინახე ძატარინე. ის მაწანწალა თავის აბზეკილი ცხვირით. ბანცალკე- ვებით ეძინა მას ერთ ფურნეთავანში. ზახსოვთ განა ის თქვენ?! მაგრამ კმარა!... საკმაოთ ესთქვი იმაზედ.

დავინახე ბაბეტა, პურის თავლებს რომ იპარავდა ყანებში და ურცხვათ სხვის ძნებისაკენ აწვდენდა ხელს.

ბატ. ბრაპაზიც დავინახე, რომელიც ოსტატურათ, გაიძვერულათ აქხრა- კებდა თავის საქმეებს.

დოჭინიც, ისე ძვირად რომ ჰყიდდა კიდე წყალს.

გოგისა, როგორც გამხმარს მუხას. ამ სასწავლებელში რჩებიან ყმაწვი- ლები ოთხი, ხან ექვსი წელიც, ხო- ლო როდესაც მიჰყავთ სამოქალაქო სასწავლებელში, აღმოჩნდება ხოლმე, რომ არც სომხური იციან და არც ფრანგული.

წერილი რედაქტორთან.

მე წავიკითხე „დროების“ 181 ნო- მერში ბატ. კორრესპონდენტის სტა- ტია შესახებ უკანასკნელის სამღვე- ლოთა კრებისა, რომლის შინაარსის წესიერებაზედ მე არას ვიტყვი, რად- გან გამჭვრეტი მკითხველი თვითაც მიხედავს. მიტყვი მხოლოდ მასზედ, რაიცა შეგებება ჩემის საბლალოჩინოის მღვდელთა და მეცა და სახელდობ მას, რომ იგი კორრესპონდენტი სი- ნიდისის შეუწყულებლად ჰკიცხავს სე- მინარიის თაობაზედ უგრძობდობი- სათვის მუთაისის მღვდელთა და ნა- მეტურ დეკანოზთა, რომელთაგან ვარ მე ერთი.

რომ მოხსენებული განკიცხვა არის უსაფუძვლო და ცხადი ცილის-წამება, ეს იქიდანაც უნდა დაინახოს მკით- ხველმა, რომ ბატ. კორრესპონდენტი თავს არ იჩენს; მაშასადამე მას სინი- დისი აწუხებს და თავს ამალენებს; ხოლო ჩვეულება კი აწერინებს უწე- სოებას. მუთაისის მღვდელნი არაო- დეს არ ყოფილან და არც აწ იქმნე- ბიან წინააღმდეგნი მგავის კეთილის საქმისა, როგორც სემინარია.

მუთაისის სამღვდლოებმა ჰქმნეს მხოლოდ ერთი საქმე და ისეც არა სა- კიცხველი, არამედ წესიერი, სახელ- დობრ: ოდესაც მე გამოუცხადე ცირ-

დავინახე ტორტელოარიც, რომე- ლიც, როცა შემხედებოდა ხოლმე მე წმინდა ნაწილებით, არხინად ჩივი- ლიდა თავისთვის, ქულსაც არ მიხდი- და და უალიონიც პირში ერჭო, ამაცი როგორც არტაბანი... პართენოსის მეფე.

სულაც მისი ზეტით, იაკობიც, პეტრეც და ტონიც... სველანი იქ არიან!...

დალონებული, შიშისაგან გადაფით- რებული მსმენელები ოხრავენ, რად- გან იცნეს ამ საზარელ ჯოჯოხეთის სურათში ვინ მამა, ვინ დედა, ვინ ბე- ბია, ვინ და...

— ოქვენ კარგათ გესმისთ, ძმანო, აგრძელებდა მამა მარტინი, — ძარგათ გესმით, რომ რიგია ამაებს ყველას ბოლო მოეღოს. მე ვარ თქვენ მა- გიერ პასუხის მგებელი, თქვენი სუ- ლი მაპარია; მინდა გიხსნათ იმ ჯო- ჯოხეთისაგან, რომელშიაც თქვენ ვარდებით, რომლისაკენ ასე მიისწრა- ვებთ.

ხვალევე შეუდგები ამ საქმეს და შევასრულებ კიდევ, რაც მწადს. აი რას ვიქ: რომ ყველაფერი რიგითა და

კულიარი, რომლისგანაც სჩნდა, რომ თანახმად დებუტატების თხოვნისს უკუწმ. სინაღმს მოიხსნავს ცნობა სა- შუაგობათათვის მღვდელთა სემინა- რიისათვის, მაშინ განკვირვებით გა- ნაცხადეს, რომ: ჩვენ ეს საქმე დებუ- ტატებისთვის არ მიგვიწვდია და არც მისთვის ყოფილან დაბარებულნიო, მაშასადამე აქ ყოფილა სიყალბე, უფ- ლების აღმატება და ჩაუგდებლობა მათი თავისავე დებუტატთაგან, რო- მელთაც არამც თუ არ უცნობებიათ, მათთვის არზის მირთმევა და არცა მერეთ, თორემ იგინი დანიშნავდენ ისრეთს პირებს, რომელთაც ამ საქმის საფუძვლიანათ წაყვანა შეეძლოთ და არა ახლანდელთ დებუტატთ, რომელ- თაც ერთი მხოლოდ მინდობილება: უბრალო სმეტის განხილვის, ხარჯე- ბის შემოწმების და სასწავლებლის მდგომარეობათათვისაც ვერ მოუხერ- ხებიანთ.

ამისივე მსგავსი განცხადებანი ყო- ფილან სხვაგანაც და მაშასადამე მუ- რით მხოლოდ ჩემი საბლალოჩინო არ უნდა განეჭიკებინა ბატ. კორრესპონ- დენტს XX-ს.

მოხსენებულთა გარემოებათა და სხვათა საგულისხმობათა საფუძველთა- გამო მე ვარწმუნებ მკითხველს, რომ არა მუთაისის მღვდლები, არამედ თვით კორრესპონდენტი (?) და მისნი მომხრენი არიან ცხადათ მსურველნი სემინარიის დაბრკოლებისათვის, რაი- ცა მტკიცდება, გარდა სხვათა უწე- სობათა შეხედულთა თვით სტატიე- ბისაგან „შრომაში“ და „დროებაში“ თვითვე ამტკიცებენ რა, რომ სე- მინარიის საქმე ერთ - ხმად გარ- დაწყდაო, მაშინვე ამტკიცებენ, რომ იყვნენ ზოგჯერონი და ქუთაი- სის მღვდელნი წინააღმდეგნი. მს

წესით წავიდეს, უნდა რიგითა და წე- სითვე შეუდგე საქმეს:

ხვალ, ორშაბათს, მე ვათქმევინებ აღსარებას მოხუტთ მამებს და დედებს. მს აღვილია.

სამშაბათს—ყმაწვილებს. ამათ მა- ლე მოვრჩები.

ოთხშაბათს—უცოლო ვაჟებს და გასათხოვარ ქალებს. აქ კი გაჭირდე- ბა ცოტა საქმე.

ხუთშაბათს—ცოლიან კაცებს. მრთ- ბამათ მოვრჩები.

პარასკევს—გათხოვილ ქალებს. შე- ვებწეწები იმათ, რომ ეცადონ ფათა- რაკი თავიდან აიცილონ.

შაბათს — მეწისქვილს, — იქნება არც კი მეყოს ერთი დღე მარტო იმისათვის...

და ღმერთს მადლობა შევეწიროთ, თუ კვირას კი მოვრჩებ.

აი ხომ ხედავთ, ჩემო შეილებო: დამწიფებული პური უნდა მოიმკას, და მოხარული ფლავი უნდა შეიქა- მოს. ძარგა ხანია ტალახში ვავდივართ ეხლა უმჯობესია მოვიფიქროთ, თუ როგორ მოვიცილოთ ეს ტალახი.

რას ნიშნავს? მას, რომ მათ პირვე- ლი განცხადება თავისი ტრეზული პირ- მოთნობით თვითვე გააყალბონ იმა სურვილითა, რომ ამაზედ შესდგეს უმაღლესის მთავრობისაგან კითხვები და მიწერ-მოწერანი და მით საქმე დაბრკოლდეს და ესრეთ სხვისი ხე- ლით ეკალს გლეჯენ.

მარწმუნებ მკითხველს და XX-ს, რომ მუთაისის მღვდლები არიან მსურ- ველნი არა თაღლითობის, არამედ საფუძვლიანობის, საქმის წესით წაყვა- ნისა და კიდევაც, ვალიც რომ აიღონ თავის მცირე ჯამაგირთან და შემო- სავლებთან, შესწირვენ სემინარიისა- თვის უკეთუ იქმნება საქიროება და მიეცემა ბოლო საქმეს და საექვო და მოუხერხებელის საშუალობათაგან.

შუკანასკნელად XX-ი სთხოვს ღმერთს, რომ ახალს სემინარიაში გა- მოიზარდონ არა ჩვენნი მსგავსნი. მე არ ვიქებ თავს და ამას კი ვიტყვი, რომ, თუ მათნი მსგავსნი გამოიზარდ- ნენ, მუდამ არ ყოვლებათ კვლევი და დამფარველი და მისთვის ბაწრე- ბი ერთობ გაძვირდებიან...

და ესრეთ, ბატ. XX-ი თავს ნუ იმაღავს, სიყმაწვილებზედ ხელი აიღოს და კიდევაც წაიღოს უკან თვის- ნი უშეგინი სიტყვანი, თორემ კო- კა ყოველთვის წყალს არ მოიტანს და ობლის ეზოში კიდევ მიადგება მზე.... დეკანოზი იოანეს გამრეკელი

„საპართევლოში წერა-კითხვის გა- ვაგრძელებელის საწოგადრო- ბის“ კომიტეტის.

1880 წ. 18-ს ნოემბერს გამოგზავ- ნე ჩემგან შედგენილი „საპართე- ლოს ისტორია“ (მოკლედ) საპრე- მიოდ. დღეს ათი თვე შესრულდა,

აი ბარაქა, რომელიც მე თქვენ- თვის მსურს. ამინ.

ითქვა—აღსრულდა. ზანწმენდა და- იწყო. ამ ნეტარ სახსოვარ კვირას, დიდება მჭუქჭუნინის ქველ-მოქმედე- ბისა გაგრცვლდა სამოც ვერსამდე მის ახლო მახლო მაზრებში.

ძეთილი მამა—მარტინს კი, კმაყო- ფილს და ბედნიერს, დავისზმრა, რომ ხლებული თავის მრევლით, გაჩაღე- ბული სანთლებით, საკმევლის სუ- ნით აღბკოლვილი და სიმღერით „შენ გლალადებთ უფალო“ შედის სამოთ- ხეში.

აი ესეც მთელი ამბავი მჭუქჭუნია- ნის მოძღვრისა—სწორეთ იმ სახით, როგორც მე გავიგე ხუმარა რუმანი- ლისაგან, რომელსაც, თავის მხრით, ეს გაუგონია ერთი თავის კარგი მე- გობრისაგან.

რაც ხსენებული ისტორია „საზოგადოების“ ხელშია და აქნობამდის არ ეცი, თუ რა მდგომარეობაშია საზოგადოთ „საბრძოლო სახელმძღვანელო“ და კერძოდ ჩემის ისტორიის საქმე.

ამ ათს თვეში მე ბევრი რამ შემეძლო დამემატებინა, ან გამეწვრობინა ჩემს ისტორიაში, მაგრამ ამ ათს თვის განმავლობაში მოლოდინმა სრულიად დამიკარგა ხალისი... აქცო, ათს თვეში მთელს საფრანგეთის მეთრამეტის საუკუნის ლიტერატურას გადავზინჯავდი და რა დანართათ ჩემს „დამფასებელთა“...

მე შეიძლება დღეს, უმარჩილესად ესთხოვ ხსენებულს საზოგადოებას, ჩემი „შემოკლებული საქართველოს ისტორია“ უკანვე დამიბრუნოს; მე თვითონ ვიცი, როგორც მოგუფელი... მქვენ მბილისში ბრძანდებით და ყოველისფერი ხელში გიკავიათ; მაგრამ მე კი არა მკითხაეთ, რომ თვალები ჩაწყალებული მაქვს ჩემის მოსწავლეებისათვის საქ. ისტ. გაცვეთილების წერვაში...

რომან დავითის-მე მამსაშვილი-ცამციკვი. თელავი, 13-ს ქვეყნისთვეს.

განცხადებანი

მიღებულნი არიან ფელს ჟურნალის საზნაშრო სასწავლებელნი

- 1 ამასუკელი ლეონტი სიმ.-მე ამირანაშვილი ვარლამ ლუარსაბის-მე. ისვლედიანი გიორგი ალექ.-მე ასათიანი ვარლამ კოსტან.-მე ალავედი ვლადიმერ დიმიტ.-მე გაბუნია ტროფიმ დიმიტ.-მე გუგუშვილი პეტრე თამარ-მე გოცირიძე შროკოფი კოსტ.-მე გოცირიძეანი ბენედიქტ დავით.-მე
- 10 გოგორაშვილი არჩილ არსენას.-მე დარსხველი კოსტანტინე გიორ.-მე დგუბაძე კოსტანტინე რეკასის.-მე დგუბაძე კალისტრატე ლუარ.-მე კვიციანიშვილი მელიტონ ურბანის.-მე კორჭია იასონ გიორგი.-მე კვიციანი კოსტანტინე ელისბარის.-მე ლორთქიფანიძე ვარლამ მეტეხის.-მე ლორთქიფანიძე ვასილი დავითის.-მე ლალუა ივანე ნიკოლოზ.-მე
- 20 ლალუა კოსტანტინე ესტატეს.-მე ლალუა გიორგი კოსტანტინეს.-მე მემარაშვილი ივანე სოლომონის.-მე მესხი ვიქტორ გრაგოლის.-მე მაჭავარიანი მისეილ ვლადიმერის.-მე მელია დავით სოკრატის.-მე მსიქი ალექსი დავითის.-მე მაქაბერიძე ბაგრატონ კოსტ.-მე შერაქიძე ვლადიმერ ვარდ.-მე შოთაძე ვასილი სოლომონის.-მე
- 30 შოთაძე ემილიანე ივანის.-მე ხიჭვანი ალექსანდრე მისეილის.-მე ხსენია ალექსანდრე დავითის.-მე ხიჭვანი კოსტანტინე გიორგის.-მე ხსენია ბესარიონ ბანას.-მე ჭავჭავაძე ლავროსი ჭუმბურიძე დავით ივლიანის.-მე

ჭუმბურიძე ექვთიმე ვასილის-მე ჯავახიძე იოსებ ქაიხოსროს-მე წერეთელი გიორგი ბიძინას-მე 40 ტექნიკური პავლე სიმონის-მე მორა ბანაშვილები:

- 1 სააშიძე ვლადიმერ მის.-მე ავალიანი სიმონ ნიკოლოზის.-მე ამასუკელი ნოე ბაქაძე ევგენი ადალფის.-მე გაბუნია ვლადიმერ იოსების.-მე გრიგოლია ივანე ბიჭინას.-მე გოგობე ივანე ექვთიმეს.-მე გაბუნია ივანე გიორგის.-მე გამყრელიძე სარდიონ
- 10 დარსხველი ივანე მისეილის.-მე დარსხველი ივანე ბიჭინას.-მე გოცირიძე სიმონ ალექსანდრეს.-მე მაქაბერიძე გიორგი ივანეს.-მე სავარდელიძე სპირდონ დიმიტრის.-მე უფენტი კონსტანტინე არსენას.-მე სავარდელიძე კოსტანტინე ვასუშტის.-მე მსიქი ნოე არსილის.-მე კანდელაკი ალექსანდრე იოსების.-მე ხსენია ვლადიმერ ივლიანის.-მე
- 20 გრიგორაშვილი იოსებ თამარის.-მე ყოფიანი ვარლამ ხიჭვანი ვლადიმერ თეიმურაზის.-მე სუნდაძე ალექსანდრე ვასუშტის.-მე ხიჭვანი ივანე გიორგის.-მე ნიჭარაძე ევგენი თეოდოსის.-მე მაჭავარიანი შროკოფი ბიჭინას.-მე
- 27 ლალუა გიორგი მისეილის.-მე მესამე ბანაშვილები:
- 1 სააშიძე კონსტანტინე ივანეს.-მე ჯავახია ალექსანდრე კონსტანტინეს.-მე გამყრელიძე იასონ წერეთელი გედონ დიმიტრის.-მე ტიჭინაძე კონსტანტინე მელიტ.-მე ტიჭინაძე შარქინ ღაბუას.-მე მაქაბერიძე რაქვინ დარსხვის.-მე

მორა ბანაშვილები

- 1 ამირეჯიბი ივანე ხოსიას.-მე მიქელაძე გიორგი მელიტ.-მე ხიჭვანი ვიქტორ სიმონის.-მე
- 4 ჭიჭინაძე ბესარიონ. (3-1)

ლონდონის მაღალი გომარეობის

ბანკის ქვეშ დაარსებული ნამდვილი ჩინოვანისეილად შირველი მარკუილის და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებ: თოფებისა, რევოლვერებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კრავატებისა, დანებისა, ვაგონებისა, ჩინიკებისა, შოკოლადისა, კაკოსი, დუხებისა, სპონონსა, შხო კებისა, ცვირ-სასხისა, ქაღალდისა, კანდაშებისა, კაღებისა, უნაგრებისა, სურისისა (გომარეული ვლეშინისი ზეთისა) და სხვ. სააგენტო მაგისტრის მოსახურებას გასსეილად კანფეტების და ბატონის და კამპ. მურაბისა, აგრეთვე ჩურჭებისა და წინდებისა ნოტინგჰამში. ნამდვილი ჭავჭავაძე გიორგი. (100-25)

ნაფიცო ვეკელი ალექსანდრე სამოილის - ძე ჩრენკელი

გადვიდა სოლოლაკის ქუჩაზედ. მელიტონის სახლში, № 10 იქვე იმყოფება ჟურნალ „იურიდიკუს“ ადმინისტრატორი. (3-2)

ისყილება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ალაგას ჩი, კაკაო, შველადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქები, ბაქლები, თუთუბი, ჩინიკები, სუფაქები, ფოდნების, შირის-სახისი, კლიტები, სამურველი, ტანისამოსის საკიდი, კაგუნები, დანები, კაღები, ქაღალდი, კანკეტები, რეველები, კანდაშები, თოფები, რევოლვერები, კრავები, ვლადიმერის, ვანები, ქამები, საყურები, კლიტები, უნაგრები, ლაგები, უთები, ტასები, შირისსოფი, ცვირის-სასხი, ხელქები, ტუალეტის საშონი, დუხები, შარბათი, ციტრუსებზედა, ქინას დვინო, შორტ-გენი, სერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები, — ინგლისის მაღალი ხაზი ვაჭართათვის ხარდათ: თუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გარკანებით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უშირველი ხარისხისა 2 მ. — წონა უქაღალდოთ. თოფები 20—60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრიკადამ—120 მან. რევოლვერები 4—34 მან. და ბუდდგისა 11—20 მ. ქაღის უნაგრები 65 მან-დამ; შუდილდის დანები ჩანგლებით 3 მან. 50 კამ-დამ დუხი, ალაგები ხარკვარ ფასად, ფილტრები და სხვ. უკვალხედ უმრავლესი ამარხვას თოფებისა და რევოლვერების თოფისში. (100-9)

ქ. ქუთაისში

ახლათ გაღებულს ივანე ნიკოლაძის მემკვიდრეების მალაზიაში მიღებულია განსაკუთრებით ყოველ გვარი სამზღვარს გარეთის საქონლები, მაგალითებ: კაცის, ქალისა და ბავშვების ფეხსაცმელები, ქულები სხვა და სხვა ახლის მოღისა, პერანგები, კოფები, მოსახსმელები, ბაღდადები, კასინკები, ხელთათმანები, წინდები, ქამრები, ოქროს ნივთები, ქალის უნაგირები ხავერდისა და ღორის ტყვიისა, სტოლისა და ჩინის ქურტლები, ჭიქები, სარკები, კრაოტები, სკამები, ლამპები, საყვირები. შარფიუქარიდგას: ვასალამაშებელი ორიზა და ქორფლის წამალი ლე-მანდისი, პუდრები ორიზა, ველურანი და ანტეა პერეთვე ისყიდება სხვა და სხვა ღუხები. შიველი საქონელი 1-ის ხარისხისა არის და ისყიდება უფრო იაფათ ვინემ სხვაგან, ასე რომ თითოეულის მანეთის სალირელს 25 კაპეკამდის აკლებენ. (5-1)

„შეშალაველ მოსწავლეთა დამხმარებელი თბილისის გუბერნიის თავადაზნაშურთა საზოგადოების გამგებელი კომიტეტი“ ამით აცხადებს, რომ ამ ენკენისთვის 5-ს მოხდენილის კენჭის-ყრით საზოგადოების მოსამზადებელს სკოლაში მიღებულ იქნენ: (3-2)

ა) საზოგადოების ხარჯზე: ილიკო სუმბათოვი, ნიკო შატერაშვილი, ბიორგი შატერაშვილი, ლ. პობახიძე, ზაქ. ჯავახიშვილი, პოტეძანდელი, ლ. პანაიაშვილი, ანდრ. მგალობლიშვილი, ბიგო რატიშვილი, შალდ. ძანდელი, მასო შურცელაძე, სულ თერთმეტი.

ბ) ხარკვარს ხარჯზე: (ათ თუმანიანი პანსიონერები) მხ. მურმანიშვილი, პოტეძანდელი, ნიკო ანდრონიკაშვილი, მასო შალიშვილი, შალდ. შანიშვილი.

გ) თავიანთ ხარჯზე: (ოც თუმანიანი პანსიონერები) პლ. მუხრანსკი, ილიკო სავანელი, პლ. სავანელი, მის. მუხრანსკი, ზაქ. ჯავახიშვილი, მის ბარათაშვილი, ნიკო ბარათაშვილი, პავ. შალიშვილი, ადრიან იოსელიანი, ივ. პავლიაშვილი, ნიკო ავალიშვილი, ივ. პორინთელი, შალდ. ჩრდილოელი, იოს. პაიჭაძე, მის. შიგარაშვილი, სკო ჯავახიშვილი, ბ. რატიშვილი, სულ ჩვიდმეტი.

შეთუ ეს შემოთ-დასახლებული ყმაწვილები არ გამოცხადდებიან სკოლაში ამ ენკენისთვის გასვლამდის, მაშინ ღონობისთვის 1-ს მათ ნაცვლ-დ სკოლაში მიღებულ იქნებიან მათ შემდეგი კანდიდატები. (3-2)

ინგლისის მაღალი ხაზი

ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუქისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კამ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომად თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სწოტები თავის ტვილის მოსახსმელად, ტუალეტის საშონი, დუხები და სხვ (100-30)

მსურს ვაძლიო ქართული ენის გაცვეთილები

Желаю давать уроки грузинского языка. Адрес Редакция „Дრობა“. (3-2)

გ. იოსელიანის და რეკოლდის პანსიონში და სკოლაში იღებენ ყმაწვილებს ყოველ საშვალ სასწავლებლებში მოსამზადებლად.

მხალიოვის ხილთან, ნიკოლავესკის ქუჩის კუთხეში, კნინა ბრუზინსკის სახლებში № 21. (5-4)